

COLLOQVIVM DVODEVICESIMVM

Persōnae: Sextus, Mārcus, Titus

Meridiē discipulī “Valē” inquit, “magister!” atque ē lūdō exeunt.

In viā ante lūdum Sextus Mārcum interrogat: “Ubi est is servus quī solet tē hīc exspectāre?”

Mārcus breviter respondet: “Hodiē abest.”

Titus: “Ergō necesse est tē ipsum rēs tuās portāre, ut ego et Sextus rēs nostrās ipsī portāmus.”

Mārcus: “Cūr vōs semper sōlī in lūdum itis?”

Titus: “Quia nōs in ipsō oppidō Tūsculō habitāmus, nōn procul ab oppidō, ut tū. Ego gaudeō quod mihi necesse nōn est servum mēcum habēre.”

Mārcus: “At ego gaudeō quod mihi necesse nōn est tabulam et librōs portāre.”

Sextus: “Id necesse est hodiē.”

Mārcus rīdēns “Necesse nōn est” inquit, “sī vōs mēcum venītis ac rēs meās portātis!”

Titus: “Quid? putāsne nōs servōs esse tuōs?”

Sextus: “Mihi nōn licet tēcum venīre, nam domī māter mē exspectat.”

Mārcus: “Itane mātrem tuam verēris, Sexte?”

Sextus, quī mātrem suam amat atque verētur ut filius probus, nihil ad hoc respondet.

inter sē aspiciunt
: Titus Sextum
aspicit et Sextus
Titum

Mārcus: “Certē vōs filiī probī estis, sī semper rēctā viā ad
mammās vestrās redītis!”

Titus et Sextus inter sē aspiciunt. Paulō post trēs puerī simul per
portam ex oppidō ēgrediuntur, Mārcus autem ipse librum et
tabulam suam portat.

Dum puerī in viā ambulant, Sextus Mārcō “Ubi est” inquit “is
servus quem dīcis hodiē abesse?”

Mārcus: “Putō Mēdum esse Rōmae, nam sciō puellam Rōmānam
ab eō amārī. Mēdus dīcit ‘amīcam suam esse fēminam
pulcherrimam’.”

Titus: “Omnēs virī id dīcere solent. Nōnne pater tuus dīcit
‘fēminam pulcherrimam esse mātrem tuam’?”

Mārcus: “Saepe ita dīcit pater — et vērē dīcit. Itaque mātērī ōrnā-
menta et vestīmenta pulchra largītur. Māter mea gemmīs et
margarītīs clārissimīs ōrnātur.”

Sextus: “Pater meus dīcit ‘mātrem meam etiam sine ōrnāmentīs
fēminam esse pulcherrimam’.”

Mārcus: “Quārē id dīcit pater tuus? Ita mātrem tuam cōnsōlātur,
quod nūlla eī dat ōrnāmenta.”

Sextus: “Necesse nōn est fēminam fōrmōsam gemmīs et
margarītīs ōrnārī.”

Mārcus ridēns “Ergō” inquit “necesse est mātrem tuam ita
ōrnārī!”

Ad haec verba Sextus irātus exclāmat: “Quid? Tūne dīcis
‘mātrem meam fēminam turpem esse’?” simulque ōs Mārcī
pugnō pulsat! Mārcus perterritus sē dēfendere cōnātur, sed
Sextus corpus eius complectitur eumque ad terram iacit.
Antequam Mārcus rūsus surgere potest, Sextus, quī puer
gravior est, super pectus eius cōnsīdit.

Sextus pugnum ante oculōs Mārcī tenēns “Dīc” inquit “‘fēmi-
nam pulchriōrem esse mātrem meam quam tuam’!”

Mārcus: “Fēmina pulchrior est māter mea quam tua!”
 Sextus irātus “Prāvē dīcis” inquit, ac puerum iacentem pulsat.
 Mārcus: “Quid mē pulsās? Dīcō id quod mē iubēs.”
 Sextus: “Iubeō tē ‘mātre*m meam* pulchriōrem esse’ dīcere.”
 Mārcus: “Atque ego id ipsum ‘mātre*m meam* pulchriōrem esse’
 dīcō.”
 Sextus: “Nōn ‘meam’, sed ‘tuam’ dīcere oportet.”
 Mārcus: “Tuam.”
 Sextus: “Dīc tōtam sententiam: ‘Māter tua pulchrior est quam
 mea’.”
 Mārcus: “Iam ipse dīcis ‘mātre*m meam* pulchriōrem esse’!”
 Sextus: “Id nōn dīcō, sed tē ita dīcere iubeō.”
 Mārcus: “Cūr igitur mē pulsās, cum id dīcō?”
 Sextus: “Quia prāvē dīcis. Iam dīc rēctē!”
 Mārcus: “Rēctē!”
 Sextus: “Etiamne mē rīdēre audēs? Iam satis est. Hoc accipe!”
 Ita dīcēns Sextus nāsum Mārcī pugnō pulsat.
 Mārcus perterritus Titum vocat: “Tite! Tite! Dēfende mē ab hōc
 puerō barbarō!”
 Statim Titus, quī sanguinem dē nāsō Mārcī fluere videt, Sextum
 ā tergō oppugnat. Sextus, quamquam puer fortis est, simul
 contrā duōs puerōs pugnāre nōn potest: iam is in viā dūrā iacet
 sub Titō et Mārcō, quī eum semel atque iterum pugnīs pulsant.
 Sextus sē locō movēre nōn potest, quod duo puerī super corpus
 eius sedent alter braccia, alter crūra tenēns.

Tum Sextus “Aspicite caelum!” inquit, “Ecce nūbēs ātrae. Nōne tempestātem ac fulgura verēminī?”

Eōdem tempore caelum magnō fulgure illūstrātur atque imber cadere incipit. Titus et Mārcus, quī fulgura ac tonitrum verentur, statim surgunt et Sextum in viā iacentem relinquunt. Titus librum tabulamque suam tollit et rēctā viā ad oppidum currit. Item Mārcus rēs suās tollit atque abīre vult, cum tabulam Sextī in mollī herbā apud viam iacēre videt. Quid tum facit Mārcus? Tabulam Sextī capit tabulamque suam in locō eius pōnit. Deinde sōlus per imbrem ambulat ad vīllam.

Postrēmō surgit Sextus. Vestīmenta eius sordida sunt, sanguis dē nāsō fluit, deest ūnus ē dentibus priōribus. Antequam ad oppidum īre incipit, tabulam in herbā iacentem tollit. Sextus, quī eam putat tabulam suam esse, Tūsculum ad mātrem redit.

